

отъ предвзетото убеждение у насъ, че всѣкой получава нуждното образование и култура само отъ училищата. Бързото развитие на нашитѣ училища създадоха полуинтелигентни граждани, които отрекоха необходимостта отъ читалищата и насадиха апатията къмъ неговитѣ задачи. Тази прѣчка се засили както отъ егоизма на интеллигентнитѣ, които не бѣха въодушевени отъ чувствата да служатъ на други, съ по-низко културно ниво и, следствие на това, имъ липсваха достатъчно преданостъ и идеализъмъ да водятъ чрезъ читалището неуморно борба съ невежеството и предразсѣдъцитѣ у широкитѣ народни маси, така и отъ ония, станали жертва на партизанщината. Не стига това, но и други условия се изпрѣчиха, за да може нашето читалище да се закрепни.

Преди всичко, липсата на удобно помѣщение за необходимата читалня или пѣкъ салонъ за събрания и недостатъчната просвѣта на читалищнитѣ дейци по уреждане на библиотечния имотъ и неговото използване сж били всѣкога една отъ прѣчкитѣ за неговото съществуване.

У насъ още нѣма достатъчно съзнание за материалното издържане на читалището чрезъ опредѣления членски вносъ. За това необходимо се явява вече и задължителното гарантиране на постоянни приходи на читалищата, чрезъ оземляване, както и отъ държавата.

Между днешното училище и народното читалище още нѣма тѣсна връзка. Време е отъ младежъта въ прогимназиитѣ и срднитѣ училища, да се създадатъ бждещитѣ членове на читалището чрезъ организирането на младежки просвѣтителни групички при сжщото.

Въпрѣки децентралистичния организационенъ апаратъ, околийскитѣ и окръжни читалищни съюзи още нѣматъ онази връзка съ читалищата, която да създаде единство въ ржководенето.

За да се осигури материалната мощъ на читалищата трѣбва да се засили кооперирането на всички читалища и стане задължително.

Може да се отбележи още, че и тамъ, дето има преданни служители, читалището нѣма изработенъ планъ за работа съ минимални постижения за една година. Обаче, това, което прави впечатление при разглеждане упадъка на читалищата е, че днешното време отклони много общественици отъ културно-просвѣтна дейностъ, въпрѣки че тѣ иматъ повелителенъ дългъ да върнатъ онова което имъ е дало обществото за издигането имъ до известенъ общественъ постъ.

Ако днесъ техническитѣ изобретения сж носители на съвременната култура, то читалището има най-насъщна нужда да се възползува отъ тия придобивки на човѣчеството, като ги върѣгне за улесняване задачитѣ на народното читалище. Това сж радиоприемницитѣ, кинофилмитѣ, епидиоскопитѣ, които сж мощни срдства за насаждане на съвременнитѣ знания и култура.

Днешното читалище трѣбва да въздействува съ изпитани срдства и опитни водачи за издигане на една нова култура въ нашата страна, която ще рационализира производството на нашата земя; да организира икономическата мощъ на обмѣната, и като следствие на това, да създаде и по-голѣма материална култура на българитѣ.

Българското народно читалище, което записа златни страници за възродителното национално движение, днесъ, когато нашиятъ общественъ животъ е подъ страшнитѣ угрози на икономическа и духовна криза, ще трѣбва да бжде онзи спасителенъ корабъ, който ще води народа ни къмъ по-свѣтли бжднини.

Михаилъ П. Стамболиевъ.